

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry

Yhdistyskysely 2019

Yhdistyskyselyyn saimme vastauksia 69:ltä yhdistykseltä. Määrä oli edellisvuotta pienempi, mihin on saattanut vaikuttaa kattojärjestön vuoden vaihteessa tekemä strategiaan liittyvä kysely. Varsinais-Suomen Tukipiirin yhdistykset vastasivat aktiivisimmin (88 %), seuraavaksi eniten vastauksia tuli Etelä-Savon Tukipiirin yhdistyksiltä (71 %). Keski-Suomen Tukipiirin yhdistyksistä kyselyyn vastasi alle 30%.

Vastanneista yhdistyksistä 17 yhdistyksellä oli alle 50 jäsentä, 29 yhdistyksellä jäseniä oli 50-99, 16 yhdistyksellä jäseniä oli 100-200 ja 7 yhdistyksellä yli 200 jäsentä.

Vastanneista yhdistyksistä 37 yhdistyksen vuosittainen budjetti oli alle 5 000 euroa, 20 yhdistyksen budjetti oli 5 000-10 000 euroa. Kahden yhdistyksen budjetti oli yli 10 000 euroa ja 10 yhdistyksellä oli budjetti yli 20 000 euroa.

Seurakunnat ovat yhdistysten lähimpiä yhteistyökumppaneita

Lähimmät yhdistysten paikalliset yhteistyökumppanit vuonna 2019 olivat perinteiseen tapaan seurakunnat, sillä 68 prosenttia vastanneista yhdistyksistä ilmoitti lähimmäksi kumppanikseen seurakunnan. Muut paikkakunnan tai alueen yhdistykset sekä ammattilaiset olivat seuraavaksi lähimpiä yhteistyökumppaneita (yli 40 %).

Yhdistyksen lähimpiä paikallisia yhteistyökumppaneita:

	n	Prosentti
Ammattilaiset	28	40,58%
Muut tukiyhdistykset	24	34,78%
Muut paikkakunnan tai alueen yhdistykset	31	44,93%
Paikalliset Me Itse -ryhmät	12	17,39%
Seurakunta	47	68,12%
Yritykset	12	17,39%
Jokin muu, mikä:	13	18,84%
Yhdistyksellä ei ole ollut paikallisia yhteistyökumppaneita	3	4,35%

Lisäksi useat yhdistykset ilmoittivat avoimissa vastauksissaan yhteistyökumppaneiksi kunnan tai kuntayhtymän. Lisäksi mainittiin muun muassa: Yhdistysverkosto Oy, vammaispalvelu, toimintakeskukset ja oppilaitokset.

Yhdistysten ydintoimintaa; virkistystä ja vaikuttamista

Lähes kaikki vastanneet yhdistykset painottivat virkistystoiminnan tärkeyttä. Toiminta saattoi olla yhteisiä tapahtumia ja juhlia. Tärkeänä pidettiin sitä, että alueen kehitysvammaisilla on mahdollista osallistua kaikkien toimintaan, myös asuntoloiden väen ja ikääntyvien henkilöiden. Myös leirit ja retket ovat olleet suosittuja.

Vertaistuki ja vaikuttaminen tulivat myös esiin useissa vastauksissa. Näihin uusien muotojen hakeminen on ollut myös ajankohtaista.

"Tapahtumiin osallistuminen ja näkyvyys ja vaikuttaminen omassa kaupungissa. Haluamme antaa kehitysvammaisille mahdollisuuden valita harrastustoimintaa sekä kokea osallisuutta kaupunkiyhteisön jäsenenä. Tavoitteena on tehdä kehitysvammaisten osallistuminen kaupungin yhteisiin tapahtumiin mahdollisimman helpoksi."

"Kv porukoille tapahtumiin osallistumisen mahdollistaminen (järjestetty ja kustannettu kyytejä lähialueen tapahtumiin tai järjestetty itse tapahtumia). Muutoin porukat eivät liiku asuntoloista tai liikkuvat omissa porukoissaan, tukiyhdistyksen retkillä pääsee tutustumaan paikkakunnalla oleviin muihin kv porukoihin."

"Me Itse-ryhmien toiminta. Ryhmät toimivat vertaistuen paikkoina yhdistyksen jäsenille, lisäksi useilla ryhmillä on merkittävää vaikuttamistoimintaa omalla paikkakunnalla."

"Vaikuttaminen vammaisneuvoston kautta monitoimihallin suunnitelmiin, kannanotto kuljetuspalveluihin."

Leirit, retket ja tapahtumat koettiin tärkeäksi jäsenten tapaamisille ja niitä järjestettiin myös yhdessä alueen muiden yhdistysten kanssa. Lähes kaikki yhdistykset kommentoivat niiden tärkeyttä yhdistystoiminnalle. Tapahtumat, juhlit ja retket kokoavat yhteen koko jäsenistön ja antavat mahdollisuuden tavata muiden yhdistysten väkeä.

Kehitysvammaiset henkilöt yhdistystoiminnassa monessa roolissa

Kaikkien vastanneiden yhdistysten mukaan kehitysvammaiset henkilöt osallistuivat tapahtumiin sekä harrastus-, kerho- tai leiritoimintaan. Lisäksi he olivat mukana myös suunnittelemassa toimintaa ja toimivat vapaaehtoisina. Lähes kolmannes oli myös mukana edunvalvonta- ja vaikuttamistyössä.

Millaisissa rooleissa kehitysvammaiset henkilöt ovat yhdistyksessä?

	n	Prosentti
Osallistujina tapahtumissa	68	100%
Osallistujina harrastus-, kerho- tai leiritoiminnassa	38	55,88%
Suunnittelemassa toimintaa	50	73,53%
Vapaaehtoisina tapahtumissa ja harrastustoiminnassa	35	51,47%
Vapaaehtoisina tukihenkilö- ja kaveritoiminnassa	3	4,41%
Palkattuina vertaisohjaajina	4	5,88%
Mukana edunvalvonta- ja vaikuttamistyössä	19	27,94%

”Kaikissa liikunta-, taide-, musiikki-, retki-, muu tapahtuma kehitysvammaisten rooli ystävien tapaamisessa ja mielekkään harrastuksen parissa voimaantumisen arvoista. Kentällä työ kehitysvammaisten parissa ja heitä osallistaen tehdään!”

”Kaikissa tapahtumissa vammaisten henkilöiden rooli on merkittävä. Heidä varten toimintaa järjestetään ja he luovat tunnelman.

He toimivat aktiivisina toimijoina mm. myyjäisissä, seurakunnan tapahtumissa. Hallituksen kehitysvammaiset jäsenet saavat äänensä kuuluviin. Kehitysvammaisten edustaja myös osallistuu vammaispalveluiden ja yhdistyksen yhteistyöfoorumiin.”

”Yhdistyksemme hallituksessa istuu useampi kehitysvammaisen. Saamme heiltä suoraan tietoa, mitä porukat puhuu, siis mitä toimintaa kaivataan ja milloin.

He ottavat vastuuta omalla alueellaan mm. nyt järjestäessämme yhdistyksen 50-vuotisjuhlia. Heillä on iso rooli juhlaohjelmassa ja sen suunnittelussa.”

”He ovat olleet esim. opiskelijoille suunnatuissa tapahtumissa kertomassa omia mielipiteitään asioista

ja yleensäkin elämästään.”

Kehitysvammaisten henkilöiden mahdollisuus toimia paikallisesti ja alueellisesti

Useissa kommentteissa todettiin, että toimimiseen tarvitaan taloudellista tukea joko paikalliselle Me Itse ryhmälle tai yksittäisille henkilöille. Esimerkiksi kulukorvauksia matkoihin, jotta he voivat osallistua koulutuksiin ja kokouksiin. Koulutukset nähtiin myös tärkeinä, sekä kehitysvammaisten henkilöiden että yhdistysten, asuntoloiden ym.

Tapahtumia tai koulutuksia toivottiin järjestettävän useamman yhdistyksen alueelle. Pitkät välimatkat tosin aiheuttavat yhdistyksille kuluja ja varsinkin, jos toiveena on ottaa mukaan asumisyksiköiden väkeä.

Millaista toimintaa yhdistyksessänne on ollut vuonna 2019?

	n	Prosentti
Tapahtumia	62	91,18%
Kerho- ja harrastustoimintaa nuorille ja aikuisille	27	39,71%
Leirejä vammaisille henkilöille	13	19,12%
Lapsiperheiden vertaisryhmiä	11	16,18%
Tukihenkilö- ja kaveritoimintaa	5	7,35%
Nettisivut ja/tai facebook-sivut	38	55,88%
Tukeen ja palveluihin vaikuttamista	35	51,47%
Perheiden neuvontaa ja ohjausta	24	35,29%
Jotakin muuta, mitä:	21	30,88%

”Asumisyksikköjen henkilökuntaa aktivoimalla ymmärtämään, että luentotilaisuudet, joita järjestämme ovat heidän ammattitaitonsa kohottamista, joka lisää ymmärrystä mitä tulevaisuus tuo tullessaan heidän työyhteisön kehittämisessä.”

”Järjestämällä toimintaa paikallisesti esim. muutaman yhdistyksen kesken, välimatkat ovat pitkiä. Tukemalla yhdistyksiä taloudellisesti niin, että yhdistyksillä olisi mahdollisuus ottaa esim. asumisyksiköistä mukaan porukkaa enemmän. Nyt tilanne on se, että asumisyksiköistä ei tahdo asukkaat päästä mukaan, kun ei ole riittävästi henkilökuntaa eikä kaikilla ole henkilökohtaista avustajaakaan.”

”Ideoimalla ja tukemalla toteuttamista. Paikallisen yhdistyksen henkilöresurssit ovat rajalliset. Uusia aktiivisia toimijoita on vaikea löytää.”

”Kokemusasiantuntijuutta voisi tukea. Meillä on useita kehitysvammaisia henkilöitä, jotka voisivat vieraila kaupungin koulutus- tai muissa tilaisuuksissa valottamassa omaa näkökulmaansa. Tilauskoulutusten parempi hyödyntäminen voi olla valmis ratkaisu eli varmistaa että on resurssia tulla paikalle.”

”Edelleen tukiyhdistysten ja Me Itse-ryhmien yhteistyön kehittäminen ja vahvistaminen. Tiedottaminen paikallisten tukiyhdistysten suuntaan, mikäli paikkakunnalla on Me Itse-ryhmä. Vapaaehtoisten taustatukihenkilöiden hankkiminen ryhmiin. Koulutusten ja tapahtumien järjestäminen yhteistyössä Me Itsen kanssa.”

”Taloudellisella tuella paikalliselle Me Itse ryhmälle ja niillä toimilla mitä on tähänkin saakka ollut.”

”Puuttamalla vähemmän itsemääräämisoikeuksiin.”

Osa yhdistyksistä kokee, että alueella toimivasta Me Itse ryhmästä ei ole tarpeeksi tietoa tai ei ole tietoa, toimiiko alueella Me Itse ryhmä. Osa Me Itse ryhmistä on aktiivisesti toimivia, joistakin saattaa puuttua asiaan sitoutunut taustatyöntekijä. Ne yhdistykset, joiden yhteistyökumppanina on Me Itse -ryhmä, ovat olleet tyytyväisiä yhteistyöhön.

Yhdistysten tiedotuskanavat

Yhdistykset tiedottavat jäsenilleen toiminnastaan eniten kirjepostilla sekä sähköpostitse ja paikallisissa lehdistä. Yhdistykset tiedottivat toiminnastaan myös kotisivuillaan, tekstiviesteillä, puhelimitse sekä erilaisilla tiedotteilla esim. toimintakeskuksiin asumisyksiköihin.

Yhdistysten toiminnan muutokset vuonna 2019 verrattuna edelliseen vuoteen:

	On laajentunut	On pysynyt ennallaan	On selvästi supistunut
Jäsenmäärä	17,65%	73,53%	8,82%
Toimintaan käytetty rahamäärä	26,87%	65,67%	7,46%
Toimintaan osallistuvien määrä	22,39%	64,18%	13,43%
Nuorille ja aikuisille suunnatun toiminnan määrä	24,24%	69,7%	6,06%
Perheille suunnatun toiminnan määrä	11,29%	77,42%	11,29%
Lapsille suunnatun toiminnan määrä	7,02%	68,42%	24,56%
Edunvalvonnan ja vaikuttamistoiminnan määrä	21,21%	68,18%	10,61%
Paikallisen yhteistyön määrä	30,77%	61,54%	7,69%

Kattojärjestön tarjoama tuki yhdistyksille

Paikallisyhdistysten eniten käyttämiä kattojärjestön tuen muotoja olivat edellisvuosien tapaan keskitetty jäsenrekisteri ja jäsenmaksupalvelu. Kyselyn mukaan merkittävää tukea jäsenyhteisöt saivat myös aluekoordinaattoreiden antamasta neuvonnasta ja ohjauksesta sekä taloudellisesta tuesta, kuten Teemaviikon tuesta ja liiton kautta saadusta STEA:n avustuksesta.

Yhdistysten kattojärjestön tuottaman jäsenpalvelun käyttö ja osallistuminen toimintaan vuoden 2019 aikana?

	On käyttänyt /osallistunut	Ei ole käyttänyt/ osallistunut	En osaa sanoa
Keskitetty jäsenrekisteri ja jäsenmaksulaskutus	82,35%	14,71%	2,94%
Aluekoordinaattoreiden neuvonta ja ohjaus	53,73%	41,79%	4,48%
Aluetreffit	32,84%	64,18%	2,98%
Taloudellinen tuki (toimintaraha)	46,27%	50,75%	2,98%
Teemaviikko	52,24%	46,27%	1,49%
Perheily	9,23%	84,62%	6,15%

Tilauskoulutuksista eniten oli osallistuttu Kehitysvammaisten henkilöiden työ- ja päivätoiminta koulutukseen ja Vaikuttamiskoulutuksiin sekä Hyvällä mielellä koulutuksiin.

Kattojärjestön taloudellinen tuki yhdistyksille

Kattojärjestöltä saatava taloudellinen tuki koettiin tärkeäksi, oli se sitten yhdistysten yhteistyöhön suunnattua toimintarahaa tai Teemaviikon tukea. Hyötyä on saatu sekä isompien että pienempien tapahtumien järjestämiseen:

”Yhdistyskimpalle annettavasta taloudellisesta tuesta. Olemme saaneet järjestettyä sillä yhteisen tapahtumapäivän sekä kaksi Tukiliiton koulutustilaisuutta.”

”Teemaviikon rahallinen tuki. Pieni yhdistys ja pienet tulot.”

Tukiliiton eri viestintäkanavat ja näistä saatu tieto, hyöty tai voimanylhteet

	Paljon	Jonkin verran	En lainkaan
Tukiviesti	41,79%	53,73%	4,48%
Leija	15,87%	61,91%	22,22%
Kotisivut www.tukiliitto.fi	41,18%	52,94%	5,88%
Uutiskirje (koottu kotisivun ajankohtaiset)	35,82%	47,76%	16,42%
Yhdistysposti Akkuna	41,79%	44,78%	13,43%
Tukiliiton Facebook	10,61%	42,42%	46,97%
Tukiliiton jäsenten keskustelu yhdistystoiminnasta fb-ryhmä	7,58%	24,24%	68,18%
Tukiliiton Twitter	0%	3,12%	96,88%

Yhdistysten viestejä kattojärjestölle

Viesteissä korostui pääsääntöisesti tyytyväisyys kattojärjestön toimintaan. Esitteitä, materiaalia ja kotisivuja toivottiin ajan tasalla oleviksi sekä selvemmiksi sekä kiinnostavammiksi. Vinkkejä saatiin koskien kohderyhmiä ja tapaamisten järjestämistä.

”Kehitysvammaisten vanhenemisesta, yli 60v päivätoiminnan lopettamisesta/muuttumisesta pitäisi olla Tukiviestissä juttua. Nyt artikkelit nuorisopainotteisia. Miten seniori-toimintaa kehitetään kunnissa? Kaikki yli 65v eivät ole petipotilaita vaan haluavat olla aktiivisia & oireilevat jos jäävät 4 seinän sisälle.”

”Tukiliitolla on tärkeä rooli yhteiskunnallisena vaikuttajana ja kehitysvammaisten ja heidän huoltajiensa puolesta puhujana.”

”Taloudellinen tuki on varattoman yhdistyksen toimintaedellytys. Porukalla on halua osallistua, jos vain on rahaa lähteä. Saadaan rikottua asuntoloiden välisiä lasiseiniä, kun tukiyhdistys on koolle kutsuvana / järjestävänä tahoja.

Nettikoulutukset ja etänä / YouTubesta jälkikäteen seurattavat koulutukset hyviä ja tarpeellisia.”

”Teiltä saa hyvää tukea esim. lakiasioissa ja yksittäisen henkilön palveluihin liittyvissä asioissa. Nämä eivät meillä välttämättä yhdistyksen tietoon edes tule. Myös koulutuksia olisi ollut hyvin tarjolla, jos niihin olisimme tarttuneet.”

”Tiedottaminen Me Itse ryhmälle haastavaa, kun heidän yhteystietojaan ei saa. Emme osaa lähettää kutsuja toimintaan uusille jäsenille, kun emme tiedä onko tullut uusia jäseniä vai ei. Jää täysin kehitysvammaisen henkilön oman aktiivisuuden varaan osaako kysyä mitä toimintaa on paikallisryhmällä.”

”Olisiko mahdollista järjestää yhdistysten hallitusten alueellisia kokoontumisia esim. vuosittain, joissa olisi mukana Tukiliiton edustaja kertomassa liiton ajankohtaisista asioista.

Tämä ehkä pois vähentäisi pohdintaa Tukiliiton toiminnasta ja toisi sitä lähemmäksi yhdistysten toimintaa”.

”Esitteet, materiaalit ja kotisivut ajan tasalle ja selvemmiksi sekä kiinnostavammiksi.”

”Kiitos hyvästä yhteistyöstä. Aina on saatu apua, kun on pyydetty”.

”Sähköinen tiedonsaanti on vähentänyt huomattavasti osallistumista toimintaan, nykyään tieto haetaan netistä, ei henkilökohtaisilla vertaistapaamisilla. Tarvitaan ”vetäviä” tilaisuuksia.”

Koonti 03/2020